

RAPORT Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ
w Szkole Podstawowej nr 50 we Wrocławiu
Rok szkolny 2016/2017

■ Przedmiot ewaluacji

Obszar II
PROCESY ZACHODZĄCE W SZKOLE LUB PLACÓWCE.
Wymaganie 2.2
PROCESY EDUKACYJNE SĄ ZORGANIZOWANE
W SPOSÓB SPRZYJAJĄCY UCZENIU SIĘ.

■ Cel i zakres ewaluacji

- Stwierdzenie, w jakim stopniu procesy edukacyjne w Szkole Podstawowej nr 50 są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.

■ Wykonawcy

Katarzyna Fita – nauczyciel EW, koordynator
Liliana Hanczak - nauczyciel języka angielskiego
Karolina Cis – Wawrzyniak – nauczyciel EW
Piotr Małas – nauczyciel historii

■ Ewaluacja została przeprowadzona według następującego harmonogramu:

Październik 2016: opracowanie projektu ewaluacji.

Listopad 2016 – marzec 2017: przeprowadzenie badań.

Kwiecień – maj 2017: opracowanie wyników, sformułowanie wniosków.

Czerwiec 2017:

- zaprezentowanie raportu z ewaluacji, przedstawienie wyników i wniosków Radzie Pedagogicznej;
- przekazanie Dyrektorowi szkoły dokumentacji ewaluacji;
- autoewaluacja pracy zespołu.

■ Odbiorcy/ sposób upowszechnienia Raportu

Dyrekcja, nauczyciele SP 50 we Wrocławiu.

Prezentacja Radzie Pedagogicznej na posiedzeniu Rady Pedagogicznej podsumowującym rok szkolny 2016/ 2017 (czerwiec 2017).

◆ Opis badania

W roku szkolnym 2016/2017 ewaluacji poddany został obszar zawierający szczególnie bogaty zakres zagadnień związanych z funkcjonowaniem szkoły.

Po zapoznaniu się z publikacjami dotyczącymi procesów edukacyjnych wybrano cztery najbardziej istotne aspekty organizacji procesu edukacyjnego, mające wpływ na jego efektywność, tzn. : dobór programów nauczania, warunki nauczania i uczenia się istniejące w szkole, metody i formy pracy nauczycieli i uczniów oraz wykorzystywane środki dydaktyczne, efekty organizacji procesu edukacyjnego, tzn. osiągnięcia uczniów naszej szkoły.

Zagadnienia te zostały zawarte w czterech pytaniach kluczowych:

1. **Czy dobór programów nauczania umożliwia zorganizowanie procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się?**
2. **Czy warunki istniejące w szkole umożliwiają zorganizowanie procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się?**
3. **Czy metody, formy pracy i środki dydaktyczne stosowane w procesie dydaktycznym sprzyjają uczeniu się?**
4. **Czy osiągnięcia uczniów SP 50 świadczą o zorganizowaniu procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się?**

Odpowiedzi na powyższe pytania pozwoliło uzyskać przeprowadzenie ustnych i pisemnych wywiadów z nauczycielami Szkoły, obserwacja działań edukacyjnych w bieżącym roku szkolnym, przeprowadzenie ankiet wśród uczniów klas szóstych, wśród rodziców uczniów klas szóstych oraz wybranych klas trzecich.

Interpretacja wyników przeprowadzonych wywiadów i ankiet opiera się na kryterium

- **skuteczności / efektywności**
- **trafności**

według wskaźników:

Pytanie kluczowe nr 1:

powyżej 90% odpowiedzi TAK – poziom „wzorowy”

od 75% do 89% odpowiedzi TAK – poziom „bardzo dobry”

od 60% do 74% odpowiedzi TAK – poziom „dobry”

poniżej 60% odpowiedzi pozytywnych – poziom „poniżej dobry” - sytuacja wymaga dogłębnego przeanalizowania i zastosowania działań podnoszących poziom w danym aspekcie organizacji procesu edukacyjnego.

Pytania kluczowe nr 2, 3, 4:

powyżej 90% odpowiedzi TAK lub CZEŚCIOWO TAK – poziom „wzorowy”

od 75% do 89% odpowiedzi TAK lub CZEŚCIOWO TAK – poziom „bardzo dobry”

od 60% do 74% odpowiedzi TAK lub CZEŚCIOWO TAK – poziom „dobry”

poniżej 60% odpowiedzi pozytywnych – poziom „poniżej dobry” - sytuacja wymaga dogłębnego przeanalizowania i zastosowania działań podnoszących poziom w danym aspekcie organizacji procesu edukacyjnego.

Prezentacja wyników – wywiady z nauczycielami.

Pytanie 1: Czy dobór programów nauczania umożliwia zorganizowanie procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się?

Uzyskano 31 wypowiedzi nauczycieli:

Tak – 21 odp. (67,74%), **częściowo tak** – 10 odp.(32,26%), **nie** – 0 odp.

Mocne strony badanego zagadnienia:

- ✓ Zgodność programów z Podstawą Programową; możliwość wyboru treści programowych najbardziej istotnych i wspierających rozwój uczniów w danym zespole klasowym zgodnie z potrzebami uczniów; kreatywne podejście nauczycieli w realizacji programów nauczania przy odpowiednim doborze metod i form nauczania; systematyczna analiza dostępnych programów i modyfikowanie ich zgodnie z potrzebami edukacyjnymi uczniów; dostosowanie programów nauczania do możliwości percepcyjnych przeciętnego ucznia; nieprzeładowanie informacjami encyklopedycznymi; uwzględnianie ukształtowanych wiadomości i umiejętności nabytych przez uczniów w klasach I – III; spójność wiedzy cząstkowej z różnych dziedzin, co stanowi podstawę do tworzenia całości wiedzy oraz spostrzegania świata jako elementów ściśle ze sobą powiązanych.
- ✓ Programy umożliwiają takie zorganizowanie procesów uczenia się, aby uczeń o różnych potrzebach edukacyjnych mógł się rozwijać – i uczeń słabszy i zdolniejszy. Są tak dobrane, aby zaciekać ucznia otaczającym światem i aby chciał samodzielnie go poznawać.

Słabe strony badanego zagadnienia:

- ✗ Częste przeprowadzanie akcji i kampanii o rozmaitej tematyce, które są ujęte w Planie Pracy Szkoły, jednak termin ich realizacji często koliduje z programem nauczania w danej klasie i, tym samym zaburza ciągłość realizacji treści zaplanowanych na dany dzień lub tydzień; częste zmiany w systemie edukacji i związane z tym zmiany w propozycjach programowych, co powoduje chaos w planowaniu pracy na następny rok szkolny, zwłaszcza w klasach pierwszych; duże zróżnicowanie uczniów pod względem potrzeb edukacyjnych oraz indywidualnych problemów dydaktyczno wychowawczych, co nie jest uwzględniane przy wyborze programów nauczania.

Prezentacja wyników – ankieta dla uczniów

Uzyskano 118 odpowiedzi.

Pytanie: Czy na początku roku szkolnego dowiedziałas/eś się, czego będziesz się uczyć w tym roku (np.: przejrzałeś podręcznik, nauczyciel opowiedział o tym lub w jakiś inny sposób)?

Treść	Liczba odpowiedzi	Wynik %
TAK – dotyczy wszystkich przedmiotów szkolnych	17	14,41%
TAK – dotyczy większości przedmiotów	52	44,07%
TAK – dotyczy niektórych przedmiotów	40	33,90%

NIE	9	7,63%
-----	---	-------

Prezentacja wyników – ankieta dla rodziców
 Uzyskano 119 odpowiedzi

Pytanie: Czy zna Pani/ Pan treści programów nauczania poszczególnych przedmiotów, których uczy się Pani/ Pana dziecko?		
Możliwe odpowiedzi	Liczba odpowiedzi	Wynik %
TAK	42	35,00%
CZĘŚCIOWO	66	55,00%
NIE	11	9,17%

Pytanie: Czy uważa Pani/ Pan, że dobrane przez nauczycieli programy nauczania poszczególnych przedmiotów sprzyjają <u>skutecznemu</u> uczeniu się dzieci?		
Możliwe odpowiedzi	Liczba odpowiedzi	Wynik %
TAK	58	48,33%
NIE	0	0,00%
CZĘŚCIOWO	43	35,83%
NIE MAM OPINII NA TEN TEMAT	18	15,00%

Opis wyników (pytanie kluczowe nr 1):

Spośród wypowiadających się nauczycieli **67,74%** oceniło wybór programów nauczania jako w pełni trafny (**kryterium trafności – poziom „dobry”**), zaś **32,26%** uważa wybrane programy za częściowo trafne. Spośród ankietowanych rodziców **48,33%** stwierdziło, że programy nauczania realizowane w szkole są wybrane trafnie (**kryterium trafności – poziom „poniżej dobry”**), zaś **35,83%** rodziców oceniło dobór programów jako częściowo trafny. Ponadto tylko **14,41%** ankietowanych uczniów stwierdziło, iż zapoznali się na początku roku szkolnego z programami nauczania wszystkich przedmiotów szkolnych, a **44,07%** - że większości przedmiotów. Wyniki te, nawet łącznie (**58,48%**) stawiają problem zapoznawania uczniów z programami nauczania **na poziomie „poniżej dobry” (kryterium skuteczności)**. Wśród ankietowanych rodziców łącznie **84,16%** ma poczucie pełnej lub częściowej znajomości programów nauczania poszczególnych przedmiotów, których uczy się ich dziecko (**kryterium skuteczności – poziom „bardzo dobry”**).

Pytanie 2: Czy warunki istniejące w szkole umożliwiają zorganizowanie procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się?

Uzyskano 31 wypowiedzi nauczycieli.

Tak – 12 odp. (**38,71%**), **częściowo tak** – 12 odp. (**38,71%**), **nie** – 7 odp. (**22,58%**).

Mocne strony badanego zagadnienia:

- ✓ Zajęcia dodatkowe dla uczniów; zajęcia wspomagające (np. Biofeedback); duża

liczba konkursów; środki dydaktyczne (Internet, tablice multimedialne); basen, sprzęt pływacki, dodatkowe godziny na SKS z pływania; bogaty księgozbiór biblioteki; wykwalifikowana kadra, obecność psychologa, pedagogów, logopedy; życzliwa atmosfera nauczania stworzona dla uczniów; stwarzanie atmosfery sprzyjającej uczeniu się; promowanie osiągnięć poprzez apele, nagrody; możliwość poprawienia ocen niedostatecznych i dopuszczających.

Słabe strony badanego zagadnienia:

- * Zbyt duża liczebność klas; zbyt mała liczba asystentów nauczycieli, zwłaszcza w klasach bardzo trudnych wychowawczo; za duża liczba uczniów pod opieką psychologa i pedagogów – nie da się wszystkim poświęcić wystarczającej ilości czasu; za duża liczba dzieci z problemami i zaburzeniami w oddziałach B i C na poziomie klas IV - VI oraz brak wsparcia dla wychowawców i nauczycieli uczących w tych klasach; brak zajęć korekcyjno - kompensacyjnych; zajęcia wyrównawcze i dodatkowe prowadzone są w salach, gdzie brak odpowiedniego wyposażenia i warunków; niedostępność komputerów, tablic, Internetu dla wszystkich klas; w niektórych pracowniach są stare i niedostosowane do wzrostu uczniów stoliki; w okresie wiosennym wysoka temperatura uniemożliwia w niektórych salach naukę (brak wentylatorów); jest dostęp do Internetu, ale stare komputery; zbyt wiele akcji dodatkowych, kampanii, które zabierają czas przeznaczony na zajęcia programowe; liczne wyjścia i zawody, szczególnie klas sportowych; w edukacji wczesnoszkolnej nierównomierne rozłożenie godzin edukacyjnych (rozpiętość od dwóch do pięciu godzin danego dnia) oraz ich zbyt mała liczba – dopełnianie etatu w świetlicy zamiast z klasą; w edukacji wczesnoszkolnej nauczycielowi trudno jest decydować o naturalnej przerwie wynikającej z tempa realizowanego materiału ze względu na hałas na korytarzu; nierespektowanie kryteriów właściwego zachowania przez niektórych uczniów oraz kłopoty z dyscypliną; nauczanie przedmiotowe często odbywa się w przypadkowych, niedostosowanych do tego salach; niesolidne wypełnianie obowiązków przez niektóre panie sprzątające; zbyt długie oczekiwanie na interwencję ze strony obsługi technicznej; za wysoki poziom hałasu (głośne zajęcia i akcje), także w trakcie zajęć lekcyjnych (zabawy, uczniowie w szatni wychodzący na obiad przeszkadzają w prowadzeniu zajęć w salach w podziemiu); trudności w prowadzeniu zajęć na sali gimnastycznej (trzy grupy uczniów ćwiczące jednocześnie); zbyt szeroko pojęta „rola rodzica” w szkole – często rodzice udzielają instruktażu nauczycielom i wchodzą w ich kompetencje; za szeroki zakres obowiązków związanych z opieką nad dziećmi przerzucony na szkołę i nauczycieli (np. badania lekarskie dzieci); przepełniona szkoła i dwuzmianowość (uczniowie II zmiany są bardziej zmęczeni i mniej skoncentrowani); zbyt wczesna godzina rozpoczęcia zajęć (dzieci przysypiają); bardzo duża liczba dzieci w świetlicy, co nie zawsze sprzyja odrabianiu pracy domowej; zbyt duża ilość „papierkowej roboty”, która odciąga od nauczania, a reformy szkolnictwa wprowadzają zamieszanie i chaos; za duże oczekiwania wobec nauczycieli przy braku należytej gratyfikacji finansowej sprzyjają ich przemęczeniu i zmniejszeniu zapału; brak indywidualizacji potrzeb zarówno uczniów, jak i nauczycieli – próba zrobienia czegoś „po swojemu”, według własnych potrzeb i możliwości, jest źle postrzegana.

Prezentacja wyników – ankieta dla uczniów

Uzyskano 118 odpowiedzi.

Pytanie: Czy uważasz, że **warunki** istniejące w Twojej szkole pomagają Ci się uczyć (warunki – czyli: miejsce, plan lekcji, ilość czasu na naukę, pomoce naukowe, sprzęt,

atmosfera, itp.)? Wybierz ocenę (zaznacz x), którą wystawiłabyś/wystawiłbyś Twojej szkole za te warunki.

Ocena	Liczba odpowiedzi	Wynik %
Celujący (6)	9	7,63%
Bardzo dobry (5)	39	33,05%
Dobry (4)	39	33,05%
Dostateczny (3)	20	16,95%
Mierny (2)	8	6,78%
Niedostateczny (1)	2	1,69%

Prezentacja wyników – ankieta dla rodziców
 Uzyskano 120 odpowiedzi.

Pytanie: Czy **warunki** istniejące w naszej szkole sprzyjają skutecznemu uczeniu się dzieci. Proszę zaznaczyć swoją ocenę.

Możliwe odpowiedzi	Liczba odpowiedzi	Wynik %
TAK	6	21,67%
CZĘŚCIOWO	5	31,67%
	4	28,33%
	3	10,83%
	2	5,00%
NIE	1	0,00%

- Propozycje uczniów dotyczące poprawy warunków organizacji procesu edukacyjnego w szkole:

- Zmniejszenie natężenia hałasu w czasie przerw, a także w czasie niektórych lekcji; wydzielenie miejsca na samodzielną pracę uczniów poza zajęciami lekcyjnymi i po lekcjach (nie w ciasnej bibliotece lub hałaśliwej świetlicy albo na korytarzu szkolnym); wydzielenie miejsca na rekreację dla uczniów klas IV – VIII, na czas oczekiwania na zajęcia dodatkowe; wyposażenie szkoły w komputery (laptopy) dla każdego ucznia, unowocześnienie sali komputerowej, zainstalowanie sprzętu multimedialnego w każdej pracowni, sprawnie działający Internet; zmiana położenia tablicy interaktywnej w sali 38; więcej podręczników w salach; lepsze wyposażenie pracowni, np. pracowni do techniki; wyposażenie sal lekcyjnych w wygodne meble do pracy (ergonomiczne krzesła, stoliki, nieorganizowanie zajęć dla starszych uczniów w salach dla klas młodszych); zlikwidowanie „brzęczących” lamp, skrzypiących i chwiejących się krzeseł, używanie tablic bez kredy, co zmniejszy zapylenie sal, zainstalowanie działających rolet; korekta planu lekcji (późniejsze rozpoczynanie zajęć, zwłaszcza w klasie pływackiej, mniej przemieszczania się uczniów z pracowni do pracowni pomiędzy lekcjami), aby klasa siatkarska nie miała zajęć lekcyjnych po treningu; dłuższe przerwy międzylekcyjne; w klasie siódmej i ósmej: możliwość wyboru uczestniczenia w dodatkowych zajęciach sportowych w klasach o profilu sportowym; możliwość korzystania z pływalni dla klas IV – VIII; większa dostępność sali gimnastycznej (mniej równocześnie ćwiczących grup), więcej zajęć w-f; lepsze zaopatrzenie sklepiku szkolnego (więcej słodczy, więcej zdrowej

żywności); ładniejszy wygląd budynku szkolnego i otoczenia szkoły; wyposażenie drzwi szatni w-f w klamki; zainstalowanie klimatyzacji; mniej liczne klasy; utworzenie klas o zróżnicowanym poziomie nauczania; stałe zaopatrzenie toalet w przybory toaletowe (mydło, papier, ręczniki)

- Propozycje rodziców dotyczące poprawy warunków organizacji procesu edukacyjnego w szkole:

- Zmniejszenie liczebności klas; zajęcia od godz. 8:00; jednozmianowość; zmniejszenie liczby klas w szkole; zajęcia w mniejszych grupach (1/2, 1/3 klasy); zapewnienie żeńskiej opieki w szatni na basenie; dostosowanie długości przerwy obiadowej, aby dzieci nie traciły ciekawych zajęć; w świetlicy więcej aktywnych zajęć, zamiast bajek; umożliwienie dzieciom przebywającym w świetlicy odpoczynku w ciszy; więcej czasu na realizację programu.

Opis wyników (pytanie kluczowe nr 2):

Spośród nauczycieli **77, 42%** określa warunki pracy w szkole jako w pełni lub częściowo umożliwiające organizację procesu edukacyjnego w sposób sprzyjający uczeniu się (**poziom „bardzo dobry”**). **40,68%** uczniów przyznało warunkom panującym w szkole ocenę celującą lub bardzo dobrą, zaś **33, 05%** - ocenę dobrą, co łącznie daje wynik **73,73%** pozytywnych odpowiedzi (**poziom „dobry” zbliżony do „bardzo dobrego”**). Spośród respondentów najlepiej warunki istniejące w szkole oceniają rodzice: **82,17%** pozytywnych odpowiedzi (**poziom „bardzo dobry”**).

Pytanie 3: Czy metody, formy pracy i środki dydaktyczne stosowane w procesie dydaktycznym sprzyjają uczeniu się?

Uzyskano **31** wypowiedzi nauczycieli.

Tak – 24 odp. (**77,42%**), **częściowo tak** – 7 odp. (**22,58%**), nie – 0 odp.

Mocne strony badanego zagadnienia:

- ✓ Stosowanie metod aktywizujących; środki dydaktyczne stosowane w naszej szkole sprzyjają uczeniu się pod warunkiem umożliwienia ich wykorzystania; nauczyciele zachęcają też uczniów do brania udziału w konkursach, nagradzając w różny sposób podjęty przez nich wysiłek; metody dostosowywane do potrzeb ucznia, gdzie nauczyciel może zmotywować grupę, a także ich samych do aktywnego uczenia się; korzystanie z Internetu, tablicy multimedialnej, programów edukacyjnych, różnorodnych pomocy dydaktycznych, stosowanie różnych form pracy (indywidualna, zbiorowa, grupowa), elementy oceniania kształtującego; na pływalni dysponujemy środkami dydaktycznymi, które w sposób efektywny podnoszą umiejętności uczniów na wyższy poziom (deski, makarony, płetwy, łapki, przybory do nurkowania); nauczyciele stosują bardzo bogaty wachlarz metod, form i środków dydaktycznych – są to metody słowne (opowiadanie, pogadanka, dyskusja, praca z materiałami źródłowymi), metody oparte na pomiarze i obserwacji (pokaz, pomiar), metody oparte na działaniu praktycznym uczniów (laboratoryjna, problemowa, zajęć praktycznych), metody gier dydaktycznych (sytuacyjna, symulacyjna, inscenizacji); baza szkoły jest wyposażona w bardzo dużo różnorodnych pomocy dydaktycznych, które mają ogromny wpływ na pozytywne efekty dydaktyczne; pomoce te są chętnie i często stosowane, a uczniowie dzięki nim są bardziej zainteresowani nauką; aktywizowanie uczniów do pracy poprzez wprowadzenie elementów pedagogiki zabawy, dramy, oceniania kształtującego, pozytywne wzmocnienie uczniów; jak najczęstsze stosowanie metod aktywizujących w nauczaniu, które umożliwiają uczniom samodzielne

dochodzenie do wiedzy, uczenie się od siebie nawzajem; metody, formy pracy oraz środki dydaktyczne dostosowane do celu zajęć, który jest określony na początku zajęć; starania, aby przygotowywane środki dydaktyczne były jak najbardziej atrakcyjne i pomocne dla uczniów, korzystanie z pomocy znajdujących się w sali, korzystanie z pomocy znajdujących się w innych salach; aktywizowanie wszystkich uczniów do pracy poprzez wprowadzenie narzędzi oceniania kształtującego (kostki, patyczki, metodniki); stosowanie zarówno pracy indywidualnej, jak grupowej i zbiorowej; w szkole ocenia się poziom wiedzy i umiejętności uczących się; nauczyciele kontrolują efekty swojej pracy poprzez sprawdziany, karty pracy, odpowiedzi ustne, aktywność uczniów na zajęciach, prace domowe, prace dodatkowe, projekty, itp.; wnioski z monitoringu i analizy wdrażane są, m.in. poprzez zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych, modyfikacje planów dydaktycznych nauczycieli; najczęściej stosowane metody i formy: praca w grupach, burza mózgów, metody aktywizujące, dyskusja, prezentacje multimedialne, praca w parach, obserwacje, metody praktyczne, gry dydaktyczne, karty pracy, metody problemowe, praca z tekstem; nauczyciele stosują zróżnicowane metody wspierania i motywowania uczniów w procesie uczenia się poprzez elastyczne wykorzystywanie różnych metod nauczania oraz pozytywne wzmacnianie uczniów. W szkole ma miejsce indywidualizacja pracy z uczniem; podmiotowe traktowanie uczniów (dostrzeganie ich mocnych stron); duże doświadczenie nauczycieli i zaangażowanie w pracę; dbanie o indywidualne podejście do uczniów – mimo ww. trudności; atrakcyjność zajęć ze względu na stosowane w praktyce różnorodne metody i formy pracy z uczniem (wycieczki, wyjścia edukacyjne, warsztaty, dodatkowe zajęcia, kółka, zielone i białe szkoły, zawody, konkursy – każdy uczeń ma szansę „znaleźć coś dla siebie”, rozwijając swoje zainteresowania); zajęcia edukacyjne dla uczniów wymagających pomocy i wsparcia, wyrównujące ich szanse edukacyjne (wyrównawcze, zajęcia korekcyjno - kompensacyjne, socjoterapeutyczne, logopedyczne, itp.); wszelkie zajęcia w terenie i wycieczki sprzyjają uczeniu się; dobieranie metod i formy pracy tak, aby były one dostosowane do grupy i poziomu uczniów; materiały typu podręczniki interaktywne czy płyty, obrazki, książki – dzięki nim urozmaicamy pracę, a to sprzyja uczeniu się; dobieranie takich metod, które będą najbardziej efektywne, które pozwolą dziecku na aktywność własną, uczyć komunikacji z innymi, kształtują umiejętności samokształcące.

Słabe strony badanego zagadnienia:

- * Formy pracy zależą od przedmiotu i liczby godzin przeznaczonych na realizację treści programowych, niektóre należałoby stosować częściej (praca w grupach), jednak ze względu na liczbę godzin nie ma takiej możliwości; zwykle staramy się pracować w oparciu o metody podające, problemowe i praktyczne oraz waloryzacyjne, jednak zdecydowanie przeważają metody podające ze względu na to, iż mamy do dyspozycji mało czasu, a jednocześnie konieczność zrealizowania wybranego programu połączonego z podstawą programową; ze względu na brak czasu najczęściej stosuje się formę pracy zbiorowej, a rzadziej pracę w grupach; w niektórych salach brak Internetu oraz tablicy multimedialnej, która ułatwiłaby i uatrakcyjniła zajęcia; ze względu na dużą liczebność klas trudno mówić o indywidualizacji nauczania; problem stanowią uczniowie niezdyscyplinowani, niezainteresowani nauką, systematycznie przeszkadzający na lekcji w równym stopniu nauczycielowi, jak i pozostałym uczniom, na których NIE MA SPOSOBU; na takiej lekcji nauczyciel traci energię i czas na okiełznanie tych niegrzecznych, tracą również wszyscy pozostali uczniowie.

Prezentacja wyników – ankieta dla uczniów
 Uzyskano 118 odpowiedzi.

Pytanie: Czy uważasz, że Twoja szkoła dobrze uczy? Wybierz ocenę, którą wystawiłabyś/ wystawiłbyś Twojej szkole za to, jak uczy.		
Ocena	Liczba odpowiedzi	Wynik %
Celujący (6)	12	10,17%
Bardzo dobry (5)	51	43,22%
Dobry (4)	39	33,05%
Dostateczny (3)	10	8,47%
Mierny (2)	6	5,08%
Niedostateczny (1)	0	0%

Prezentacja wyników – ankieta dla rodziców
 Uzyskano 120 odpowiedzi.

Pytanie: Czy metody pracy z uczniem stosowane przez nauczycieli w naszej szkole sprzyjają <u>skutecznemu</u> uczeniu się dzieci. Proszę zaznaczyć swoją ocenę.			
Możliwe odpowiedzi		Liczba odpowiedzi	Wynik %
TAK	6	26	21,67%
CZĘŚCIOWO	5	42	35,00%
	4	29	24,17%
	3	20	16,67%
	2	0	0,00%
NIE	1	2	1,17%

- Spostrzeżenia i uwagi uczniów dotyczące metod, form pracy nauczycieli i uczniów oraz wykorzystywanych środków dydaktycznych:

- Mniej zadań domowych, co dałoby uczniom więcej czasu na rozwijanie swoich zainteresowań i pasji; wolniejsze tempo pracy na lekcjach, np. aby nauczyciele wolniej „dyktowali”, więcej czasu na wykonanie zadań, zwłaszcza na sprawdzianach i kartkówkach; więcej wycieczek (które nie byłyby obowiązkowe), zielonych i białych szkół (jedna z klas jeszcze nigdy nie była na zielonej szkole); więcej zajęć poza terenem szkoły; więcej powtórek z nauczycielem przed sprawdzianami; możliwość zabrania do domu podręcznika w celu przygotowania się do sprawdzianu; mniej sprawdzianów; więcej zawodów sportowych dla wszystkich chętnych uczniów (nie tylko w klasach sportowych); umożliwienie dyskusji na zajęciach; więcej pracy w grupach; na zajęciach z j. angielskiego więcej konwersacji; zmiana w organizacji zajęć komputerowych (szerszy, ciekawszy zakres); wprowadzenie większej ilości zajęć „przygotowujących do życia” (np. lekcje gotowania); urozmaicenie zajęć poprzez wprowadzanie ciekawych tematów.

- Spostrzeżenia i uwagi rodziców dotyczące metod, form pracy nauczycieli i uczniów oraz wykorzystywanych środków dydaktycznych:

- Nagradzanie uczniów za aktywność na lekcji, co wpływa na ocenę końcową; praca na lekcji, mniej zadań do domu; dodatkowe zajęcia rozwijające dla zdolnych uczniów z j. obcych i innych przedmiotów; większa liczba zajęć z j. ang. (bardzo dużo dzieci uczy się j. angielskiego dodatkowo na prywatnych zajęciach); dzieci nie powinny być dzielone na grupy zaawansowane i mniej zaawansowane, bo działa to na szkodę uczniów grupy II, np. testy z ang. dopasowane są do grupy I; więcej konwersacji w j. angielskim; jasne formułowanie oczekiwań nauczycieli wobec uczniów; mniej wykładów, więcej ćwiczeń i doświadczeń, zajęć laboratoryjnych, zajęć warsztatowych; prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do prezentowania wiedzy przed grupą; korzystanie z materiałów dydaktycznych zaczerpniętych z Internetu; udział uczniów w projektach edukacyjnych; więcej ćwiczeń praktycznych z matematyki; stosowanie metod aktywizujących, więcej pracy samodzielnej, więcej trudnych zadań dla zdolnych uczniów, rezygnacja z zadań polegających na uzupełnianiu „wykropkowanych” miejsc; więcej powtórzeń wprowadzanego materiału; więcej zajęć dodatkowych; mniej religii, więcej zajęć ruchowych; w zakresie matematyki więcej ćwiczeń arytmetycznych, usprawnianie liczenia przed wymaganiem rozwiązywania zadań tekstowych, np. liczenie sposobem pisemnym; więcej zajęć muzyczno– ruchowych.

Opis wyników (pytanie kluczowe nr 3):

Spośród nauczycieli **100% badanych osób** określa stosowane w procesie dydaktycznym metody, formy i środki dydaktyczne jako w pełni (zdecydowana większość) lub częściowo umożliwiające organizację procesu edukacyjnego w sposób sprzyjający uczeniu się (**kryterium trafności i skuteczności - poziom „wzorowy”**). **53,39%** uczniów przyznało metodom nauczania ocenę celującą lub bardzo dobrą, zaś **33, 05%** - ocenę dobrą, co łącznie daje wynik **86,44%** pozytywnych odpowiedzi (**kryterium skuteczności i trafności - poziom „bardzo dobry”**). **Również** rodzice oceniają metody, formy pracy oraz stosowane środki dydaktyczne jako w pełni lub częściowo sprzyjające skutecznemu uczeniu się dzieci : **80,84%** pozytywnych odpowiedzi (**poziom „bardzo dobry”**).

Pytanie 4: Czy osiągnięcia uczniów SP 50 świadczą o zorganizowaniu procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się?

Uzyskano **31** wypowiedzi nauczycieli.

Tak – 22 odp. (**70,97%**), **częściowo tak** – 9 odp. (**29,03%**), nie – 0 odp..

Mocne strony badanego zagadnienia:

- ✓ Udział uczniów w licznych konkursach na szczeblu międzyszkolnym, miejskim, ogólnopolskim i międzynarodowym; duża liczba sukcesów sportowych; wysoka średnia ocen z przedmiotów w klasach IV – VI; wysokie wyniki w sprawdzianie klas VI.

Słabe strony badanego zagadnienia:

- * Niewielka, w stosunku do ilości uczniów w szkole, liczba uczestników konkursów; zbyt mało laureatów i finalistów; udział tych samych uczniów w kilku konkursach – zbyt mała motywacja pozostałych uczniów do udziału w konkursach.

Prezentacja wyników – ankieta dla uczniów
 Uzyskano 118 odpowiedzi.

Pytanie: Dzięki komu najłatwiej jest Ci się uczyć (zdobywasz wiedzę i umiejętności, osiągasz sukcesy, radzisz sobie z trudnościami, itp.)? Wstaw oceny od 5 do 1. Osobom najlepiej ocenianym wstaw 5, osobom najgorzej ocenianym wstaw 1, możesz kilku osobom wstawić taką samą ocenę lub nie wstawić niektórym osobom żadnej oceny.	
Osoby	Średnia ocena dla wszystkich klas VI
Nauczyciele wszystkich przedmiotów	3,36
Nauczyciele niektórych przedmiotów	4,21
Rodzice (mama, tato)	4,58
Dziadkowie (babcia, dziadek) Rodzeństwo (brat, siostra) Inne osoby z rodziny (wujek, ciocia, kuzyni itp.)	3,1
Koledzy lub koleżanki	3,19

Prezentacja wyników – ankieta dla rodziców
 Uzyskano 118 odpowiedzi.

Pytanie: Jak ocenia Pani/ Pan efektywność uczenia się dziecka w naszej szkole?		
Możliwe odpowiedzi	Liczba odpowiedzi	Wynik %
<ul style="list-style-type: none"> Proces edukacyjny w szkole jest bardzo efektywny: moje dziecko <u>nie potrzebuje</u> pomocy w nauce poza szkołą. 	26	21,67%
<ul style="list-style-type: none"> Proces edukacyjny w szkole jest wystarczająco efektywny: moje dziecko w <u>niewielkim stopniu potrzebuje</u> pomocy w nauce poza szkołą. 	80	66,67%
<ul style="list-style-type: none"> Proces edukacyjny w szkole jest mało efektywny: moje dziecko w <u>dużym stopniu potrzebuje</u> pomocy w nauce poza szkołą. 	12	1,00%

Pytanie: wprowadzenie jakich zmian przyczyniłoby się do poprawy jakości organizacji procesu edukacyjnego w naszej szkole?

- Spostrzeżenia **uczniów** dotyczące atmosfery pracy w szkole, mającej wpływ na jakość procesu edukacyjnego:

Bardziej serdeczne, przyjazne, pozytywne nastawienie nauczycieli do uczniów (uśmiechnięci wszyscy nauczyciele); stosowanie sprawiedliwych, obiektywnych kryteriów oceniania pracy uczniów; zmiana sposobu komunikowania się nauczycieli z uczniami (mniejsza „krzykliwość” nauczycieli); nieingerowanie wychowawcy w sprawy prywatne

uczniów; więcej zajęć integracyjnych, np. „noc w szkole”, więcej dyskotek; podniesienie poziomu integracji pomiędzy uczniami młodszymi i starszymi; umożliwienie uczniom współpracy i udzielania sobie wzajemnej pomocy w nauce; niestosowanie kar zbiorowych; lepszy przepływ informacji (lepsza organizacja i dokładniejsze ustalanie wszystkiego); zniesienie atmosfery „wyścigu szczurów”.

- Spostrzeżenia rodziców dotyczące atmosfery pracy w szkole, mającej wpływ na jakość procesu edukacyjnego:

Skuteczny zakaz korzystania przez nauczycieli z portali społecznościowych i aukcyjnych podczas zajęć lekcyjnych; większa dyscyplina wśród uczniów na lekcjach (odpowiednia atmosfera i warunki do nauki) egzekwowana przez nauczycieli; zachęcanie do udziału w konkursach szkolnych i pozaszkolnych i udział nauczycieli w przygotowaniu do nich; więcej zajęć wyrównawczych i uzupełniających wiedzę uczniów z problemami w nauce; otoczenie takich uczniów lepszą opieką; urozmaicanie zajęć poprzez większą liczbę wyjść w teren, zapraszanie ciekawych osób; znalezienie sposobu na motywowanie uczniów do pracy; eliminowanie zachowań uczniów dezorganizujących pracę na zajęciach; więcej zajęć z pedagogiem i psychologiem; lepsze wykorzystanie indywidualnych predyspozycji uczniów; niestawianie oceny celującej za sam udział w konkursie, ale za wyniki; działania skierowane na eliminację agresywnych zachowań, które psują atmosferę w klasie i przeszkadzają w efektywnej pracy na zajęciach; więcej pochwał za dobrą pracę dziecka; więcej pozytywnych komunikatów; wprowadzenie bardziej sprawiedliwych kryteriów oceniania zachowania; bardziej zaangażowani nauczyciele.

Opis wyników (pytanie kluczowe nr 4):

Wszyscy nauczyciele biorący udział w badaniu (**100%**) określili osiągnięcia uczniów jako świadczące o organizacji procesu edukacyjnego w sposób sprzyjający uczeniu się.

Podkreślali udział uczniów w wielu konkursach, wysoką średnią ocen oraz wysoki wynik osiągnięty w sprawdzianie klas VI (**kryterium efektywności – poziom wzorowy**).

Również **88,34%** rodziców ocenia efektywność procesu edukacyjnego – jako w pełni efektywny lub wymagający tylko niewielkiej korekty ze strony rodziców (niewielki zakres pomocy udzielanej dzieciom w nauce w domu) – **poziom bardzo dobry**.

Jednakże uczniowie ocenili, iż największą pomoc w nabywaniu wiedzy i umiejętności zapewniają im rodzice (ocena **4,58** na 5), w następnej kolejności nauczyciele niektórych przedmiotów (ocena **4,21** na 5), a wsparcie ze strony wszystkich nauczycieli ocenili na poziomie **3,36** na 5).

WNIOSKI Z EWALUACJI

- Wnioski dotyczące pytania kluczowego nr 1:

Wybór programów nauczania poszczególnych przedmiotów nie w pełni pozwala na organizację procesu nauczania w szkole w sposób sprzyjający uczeniu się. Spośród przyczyn takiego stanu rzeczy najczęściej powtarzające się to: zbyt mała ilość czasu na realizację poszczególnych treści tematycznych zawartych w programie. Mimo ściśle wyliczonych godzin przeznaczonych na ich realizację, często następują wydarzenia w życiu szkolnym (dodatkowe akcje i kampanie, wyjścia klas na zajęcia w terenie, imprezy szkolne i zawody sportowe, spotkania), które w pewnym stopniu

dezorganizują pracę i utrudniają pełną realizację programów nauczania. Ponadto zespoły klasowe w większości są bardzo zróżnicowane pod względem potrzeb edukacyjnych uczniów, w związku z czym realizacja programów nauczania, które ten fakt uwzględniają w niewielkim stopniu, napotyka na przeszkody. W wielu przypadkach również problemy z niewłaściwym zachowaniem uczniów na zajęciach utrudniają realizację programu nauczania.

Innym aspektem omawianego problemu jest mało skuteczny sposób zapoznawania uczniów z programami nauczania. Skuteczne zaznajomienie uczniów z treściami, które będą przedmiotem nauczania i uczenia się w danym roku szkolnym zdecydowanie pomogłoby organizacji procesu edukacyjnego w sposób sprzyjający uczeniu się.

■ Wnioski dotyczące pytania kluczowego nr 2:

Warunki pracy nauczycieli i uczniów istniejące w szkole w dużym stopniu umożliwiają organizację procesu edukacyjnego w sposób sprzyjający uczeniu się. Jednakże warto zwrócić uwagę na spostrzeżenia i potrzeby wyartykułowane w wypowiedziach respondentów. Na szczególną uwagę zasługują propozycje zmian podane przez uczniów jako najważniejszego podmiotu biorącego udział w procesie edukacyjnym. Dotyczą one głównie obniżenia poziomu hałasu panującego w szkole, zapewnienia wystarczającej ilości miejsca na samodzielną pracę po zajęciach w klasie, czy też tak podstawowych warunków pracy, jak zbyt wysoka temperatura w nadmiernie nasłonecznionych klasach, niewygodne, niedostosowane do wzrostu dzieci i „skrzypiące” meble w salach lekcyjnych, czy też (uwaga rodziców) – zapewnienie dziewczętom żeńskiej opieki w szatni na basenie. Szczegółowa treść wypowiedzi dotyczących warunków pracy w szkole została zamieszczona powyżej w punktach „Mocne i słabe strony omawianego zagadnienia”.

■ Wnioski dotyczące pytania kluczowego nr 3:

Metody, formy pracy i środki dydaktyczne stosowane w szkole w pełni umożliwiają organizację procesu edukacyjnego w sposób sprzyjający uczeniu się. Wszyscy uczestnicy procesu edukacyjnego potwierdzają ich trafny dobór i efektywne zastosowanie. Jednakże nauczyciele sygnalizują, że chcieliby stosować jeszcze bardziej urozmaicone metody i formy, natomiast np. brak czasu, duża liczebność oddziałów, ograniczona przestrzeń w salach lekcyjnych, często występujące zaburzenia w zachowaniu uczniów utrudniają stosowanie niektórych metod i form pracy nauczycieli i uczniów i powodują ograniczanie się do metod podających i pracy zbiorowej. W wypowiedziach uczniów i rodziców również pojawiają się propozycje częstszego stosowania urozmaiconych metod i form pracy, takich jak: więcej zajęć w terenie, stosowanie metod aktywizujących, więcej pozytywnej motywacji poprzez różnorodne formy nagradzania uczniów. Więcej ciekawych uwag i propozycji zamieszczono powyżej w punktach „Mocne i słabe strony omawianego zagadnienia”.

■ Wnioski dotyczące pytania kluczowego nr 4:

Ocena osiągnięć uczniów, a tym samym efektywności procesu edukacyjnego ze strony nauczycieli i rodziców świadczy o zorganizowaniu procesu edukacyjnego w sposób sprzyjający uczeniu się. Jednakże czujność powinna być skierowana na opinię uczniów, którzy rodzicom właśnie przypisują największy udział we wspieraniu dzieci w nabywaniu wiedzy i umiejętności. W związku z tym należałoby zadać pytanie, czy wysokie wyniki nauczania i sukcesy w konkursach rzeczywiście

świadczą o efektywności procesu edukacyjnego. Wśród wypowiedzi innych respondentów pojawiły się sugestie, iż należy motywować do udziału w konkursach większą liczbę dzieci, ponieważ w wielu konkursach uczestniczą ci sami uczniowie. Zarówno uczniowie, jak i rodzice zwracali również uwagę na czynniki wpływające na ogólną atmosferę w szkole, która ma niebagatelny wpływ na efektywność procesu edukacyjnego.

■ Wnioski dotyczące przeprowadzenia ewaluacji:

Badanie przedmiotowego obszaru PROCESY ZACHODZĄCE W SZKOLE LUB PLACÓWCE - PROCESY EDUKACYJNE SĄ ZORGANIZOWANE W SPOSÓB SPRZYJAJĄCY UCZENIU SIĘ obejmowało niezwykle szeroki zakres treści. Dlatego niniejszy raport zawiera tylko część informacji dotyczących interesującego nas obszaru. Aby zdobyć szczegółowy zasób wiedzy na ten temat warto byłoby wydzielić z badanego obszaru poszczególne aspekty i przeprowadzić ewaluację tych zjawisk, które mają największy wpływ na organizację procesu edukacyjnego w sposób sprzyjający uczeniu się.

Prośba o udzielenie wywiadu spotkała się z niewielkim odzewem ze strony nauczycieli (odpowiedzi udzieliło 31 na 82 osoby, czyli zaledwie 38% ogółu). Utrudniło to zebranie pełnej informacji na interesujący nas temat. Jest to sygnałem, że nauczyciele nie w pełni są przekonani, iż aktywny udział w ewaluacji przyczyni się do rzeczywistego podniesienia jakości naszej pracy.

REKOMENDACJE

- 1. Podniesienie poziomu świadomości nauczycieli, iż są oni jednym z podmiotów procesu edukacyjnego i że zachodzi potrzeba systematycznego doskonalenia aktywności nauczycieli na tym polu.**
- 2. Przeprowadzanie bardziej dogłębnej analizy wybieranych programów nauczania ze zwróceniem uwagi na specyfikę szkoły oraz znajomość warunków, w których odbywa się proces edukacyjny.**
- 3. Zapewnienie nauczycielom i wychowawcom bardziej skutecznego wsparcia w tych zespołach klasowych, w których pojawiają się problemy z zachowaniem niektórych uczniów lub/ i jest kilku uczniów z różnymi dysfunkcjami.**
- 4. Podczas pracy nad planami pracy szkoły zwrócenie uwagi na realne możliwości zrealizowania poszczególnych zadań (skupienie się na jakości, a nie ilości, i wybranie tych zadań, których realizacja wniesie najwięcej do procesu edukacyjnego).**
- 5. Empatyczne wsłuchiwanie się w artykułowane, zwłaszcza przez uczniów, prośby i propozycje dotyczące najbardziej podstawowych potrzeb związanych z warunkami pracy w szkole oraz z atmosferą, w której przebiega proces edukacyjny.**

Biorąc pod uwagę powyższe wnioski można stwierdzić, że procesy edukacyjne w SP 50 są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.

